

Nr 67

Av herr **Spångberg m. fl.**, om rätt för svensk medborgare att åtnjuta allmän tilläggs pension för i annat nordiskt land förvärvat inkomst.

Svenska medborgare, som helt eller delvis arbetar i något av grannländerna men bor i Sverige, åtnjuter i regel alla medborgerliga rättigheter och sociala förmåner i vårt land, oberoende av att skatt för inkomsten betalas där inkomsten förvärvats. Den allmänna principen sammanfattades av socialministern i ett interpellationssvar i andra kammaren den 12 mars 1957, varvid anfördes:

Som allmän regel gäller att svensk medborgare åtnjuter de svenska sociala förmånerna för sig och de sina så länge han bor i Sverige, och detta även om han helt eller delvis arbetar och betalar skatt utomlands t. ex. i Norge. Han får sålunda folkpensioneringens förmåner, om han är mantalsskriven här i landet. Likaså har han rätt till sjukförsäkringens förmåner, eftersom han är bosatt här. Vid beräkningen av sjukpenningens storlek tar man hänsyn till hans totala arbetsförtjänst, alltså även till vad han tjänar utomlands.

Då ATP-försäkringen genomfördes utestängdes emellertid dessa löntagare från rätt till pension för inkomst i grannlandet. Därigenom får de möta ålderdomen med betydligt större svårigheter och sämre trygghet än andra medborgare. Allmänt erkännes principen om en verklig nordisk arbetsmarknad. Skall detta bli möjligt måste en person kunna ta anställning i något av grannländerna utan att gå miste om den trygghet som rent principiellt tillkommer varje löntagare. Sett ur samhällets synpunkt är det naturligtvis av stor betydelse att även gränsområdena får prägel av levande bygd, vilket kan omöjliggöras genom sämre ålderdomstrygghet för dem som tidvis kan ha behov att arbeta i grannlandet. Här påtalade förhållanden måste ändras så snart som möjligt, då varje tidsutdräkt medför betydande förluster för de flesta som nu har arbete i grannlandet.

Organisatoriskt sett kan det inte möta några nämnvärda svårigheter att ordna denna försäkring. Arbetstagare som bor i Sverige och är skrivna här är även sjukförsäkrade och registrerade i allmänna försäkringskassan. Sjukförsäkringen beräknas på hans totala inkomst, alltså även på inkomsten i grannlandet. Det är samma inkomster som ligger till grund för tjänstepensioneringen. Skulle det behövas någon skärpning rörande uppgifterna, kan det inte möta några större svårigheter att utarbeta regler härför.

Beträffande avgifter för försäkringen, kan man tänka sig flera alternativ. Det bör överlämnas åt regeringen att låta utarbeta förslag till lämpligaste system.

En möjlighet finns i det rådande förhållandet, att svenska arbetsgivare erlägger ATP-avgifter för utländska arbetare i Sverige, för vilka dock pension ej utgår. En annan att löntagaren liksom de egna företagen själv medverkar till inlevererande av avgifterna.

Med hänvisning till vad här anförts hemställes,

att riksdagen hos regeringen anhåller om att förslag snarast framläggas till sådan ändring i lagen om allmän försäkring, att svenska medborgare som bor i Sverige blir berättigade till ATP-pension för inkomster i något av grannländerna.

Stockholm i januari 1963

Aug. Spångberg

Karl-Gust. Andersson

Helge Lindström